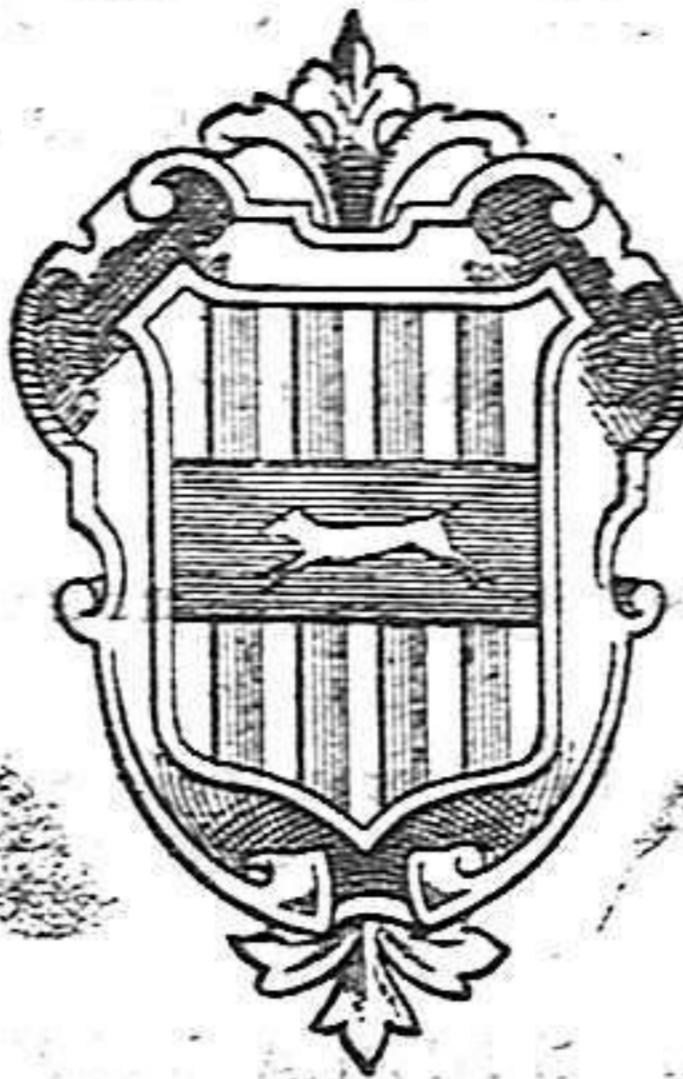

La Veu d'Inca

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Murta, 5.- INCA.

Any IV

SETMANARI POPULAR

INCA 6 DE ABRIL DE 1918

Núm. 170

PAGAMENT A LA BASTRETA

Un trimestre Una pesseta

PARLAR

L'home pensa i quan el pensament mou la voluntat, té dues maneres d'exterioritzar-lo, en fets o en paraules,

Sembla com si la suma dels fets i de les paraules d'un home dōngués la xifra de sa força viva.

I resultat d'això és que mentres un hom més s'esbrava per la boca, menys coses fa, i al revés, home de molts fets home de poques paraules,

Podrà haver-hi homes de tant escassa energia que parlin poc i facin poc també bones d'energia tant superabundant que'n tinguin prou per a parlar molt i fer molt, mes això són excepcions poc nombroses.

La energia de l'home entraonant s'esbrava i minya.

La conciencia de qui té un dever a fer, a copia de parlar-ne se satisfà equivocadament, com si parlant hagués fet realment alguna cosa.

La necessitat que sentim de fer quelcom de bo s'esvaeix a l'obrir-se la vàlvula de les paraules.

Si busquem exemples de lo dit ne trobarem a milers.

Trobarem homes qui parlen vuit hores diaris de política i quan arriba el dia tenen mandra de votar o d'ocupar el lloc polític que'ls hi pertoca.

Trobarem homes amb la religió sempre a la boca, incapços de fer un sacrifici per la religió.

Trobarem homes carregats de teories sobre la educació dels fills, el tractament degut als dependents ni saben educar un fill ni formar un dependent.

Què dic homes; trobarem empreses i societats (periòdics, casinos, tertulies, llibres) que són, totduna, causa i efecte de grans xerrameques.

Fins moltes elevades institucions polítiques hi ha sense altre fi ben conegut que'l de parlar, menys que parlar, xerrar, com se fa en nostres congressos de diputats.

Mes lo pitjor del cas és que tals homes i tals institucions com que parlat o escrivint se cansen i suen, acaben per creure's que han fet alguna cosa bona i així se tornen incorregiblles.

No parlo del qui ensenya o propaga una idea, puix aquest tria el lloc, el temps i la

gent a qui dèu parlar, i parla de lo que sab o de lo que sent; parlo dels qui a tot hora i en tot temps i en tot lloc xerren, sobre tot de coses que no saben.

I observeu bé que parlar de lo que no se sab és el parlar que més gust dóna, perquè la llengua llavors no té la traba de cap convicció ni de cap pensament preconcebuto.

Oh bon Déu, qui teniu ansia del món perquè no s'acabi, aigualiu la tinta i assequiu la boca dels xerraires, no permeteu que nosaltres caiguem en la temptació, i feu que les xerrameques sonin a nostres orelles com el cant de les cigales, que s'acaba per no sentir-lo.

JAUME RAVENTÓS.
(Prosos de bon seny)

L'ART
De Théophile Gautier

Si, n'ix més pura i bella
l'obra que un dur treball
cisella
en marbre, ònix, metall.

Res de tortures falces,
més sols marxaràs dret
si calces,
musa, un coturn estret.

Defuig el ritme fàcil
com un calçat baldè
ingràcil
i que a tot peu ve bé.

Refusa, estatuaire,
l'argila a la que el dit
dóna aire
sense donà esperit.

Llavors en el carrara
lluita amb el paros dur,
fins ara
guardians del contorn pur.

Manleva a Siracusa
son bronzo on fermament
s'accusa
el tret noble i valent.

D'àgata rosa o blava
en l'irisat filó

excava
el perfil d'Apol·lo.

Pintor, de l'aquarela
fuig el color malalt;

refelau-ne el que

al foc qui cou l'esmalt.

Fes les sirenes nues

torcent de mil faisons

llurs cues

els monstres dels blasons,

el trilobat d'on brolla

La Verge amb son Infant

la bolla

crucifera ostentant.

Sols l'obra d'art robusta
dura en l'eternitat.

El buste

viu més que la ciutat.

I en la medalla obscura

que troba el llauder

perdura

un gran emperador.

Els déus mateixos moren,

però més forts i grans

demoren

els versos sobirans.

Talla, puleix i llima.

Del somni que't du el vent

animà

el bloc més resistent.

MIGUEL FERRÁ, trad.

EL ROSTRE DE L'AMOR

El seu front és seré, la seva mirada dreta, tranquil·la, benèvol, dolça, compassiva, plena d'invitació; els seus llavis són entre-oberts i gairebé somrients; la seva orela s'inclina fàcilment; sa veu és simpàtica; tot ell exhala, com variats perfums, la simplicitat i la pau; tot ell és goig, comunica el goig. Ell va donant sempre, o, mes que tot, va donant-se sempre.—*Mgr. Gay.*

Garbes i Gavelles

Or

Per primera vegada apareix el balanç de Banc d'Espanya amb més de 2.000 milions de pessetes en or propietat de l'establiment.

En el mes de maig de 1916 assolí 1.000 milions de pessetes.

En menys de dos anys l'estócor ha augmentat altres 1.000 milions.

Amb la quantitat de metall groc existent els bitllets ténen una garantia superior al 60 per 100 en or més del 95 per 100 entre or i plata.

Notes Comercials

Sucres

Continua la fermesa de preus i algunes classes amb tendència a la puja; el mercat és actiu, fent-se algunes operacions amb sucres de l'estrange, a més de les acostumades que es fan amb els sucres peninsulars.

El preus per el consum són:

Mel, 125 a 127; terciat, 138 a 140; Centrifuga remolatxa, 137 a 139; Centrifuga de Cuba, 136 a 138; Blanquilles 141 a 143; blancs 1.ª refinats, 143 a 145; tarrós P. G. Aragó, 146 a 148; tarrós P. G. Andalusia, 149 a 151; tallat, 188 pessetes els 100 quilos.

Cafes

Mercat actiu, fent-se seguides operacions degut a la dificiència de les arribades i a les demandes per a la exportació, la qual cosa motiva augment de preus, que es sostenen amb tendència a la puja.

Moka legítim, 450 a 460; semi Molka Harrar i africans, 390 a 400; Puerto Rico caracolillo, 360 a 370; Puerto Rico Yauco 1.ª, 350 a 360; Puerto Rico Yauco corrent, 340 a 350; Puerto Rico Hacienda, 330 a 340; Cáracas Costa Rica i altres, 325; San Salvador, Colombia i altres 315 a 325; Guayaquil i Puerto Cabello, 310 a 320; Santos, 290 a 305 pessetes els 100 quilos.—De «La Veu de Catalunya»

El Balance comercial de la guerra.

Es el títol de un folleto firmado por *parvus* y publicado por la Sociedad Editorial de Ciencias sociales. De él tomamos hoy unas cifras aterradoras. Ellas muestran la insaciable voracidad de la guerra durante los tres primeros años que acabán de transcurrir desde la fecha nefasta de sus comienzos.

Ved, pues, las cifras de los gastos de la actual guerra hasta el 2 del pasado Agosto:

Empréstito de guerra, 350,000 millones de marcos (ptas.); muertos y heridos, 24 millones de hombres; muertos solamente, 7 millones; inválidos, cinco millones; pérdidas por descenso de natalidad, 2.000,000.

La deuda pública de Europa ascendía antes de la guerra a 104,000 millones de marcos (ptas.) Al cabo de tres años de guerra habrá subido 450,000 millones.

Si se quisiese formar con los siete millones de muertos un cortejo fúnebre, llegaría éste de París de Wladivostok.

Los daños que este cataclismo europeo ha causado a la humanidad son tan enormes, que indubbiamente nadie se hubiese metido en él si hubiera previsto su curso y duración.—*De Luz y vida.*

Mallorquines

FESTES DE LA MERCE

Per l'esfiu vinent es van a celebrar unes grans festes amb motiu del VII Centenario del descens de la Verge María a la Ciutat de Barcelona.

A Catalunya ja fa temps que es preparen per aquestes solemnidades. A Mallorca hi pendrà part activa, i per això ja s'han nombrades juntes i sub juntes per l'organización dels actes que s'han de fer, entre els quals hi ha en projecte una gran peregrinació a Nostra Senyora de la Mercè de Barcelona.

Come primera crida s'han repartides unes fulletes que diuen així:

Mallorquines: El viernes 15 de Agosto se oproxima para nosotros una fecha de recuerdos históricos imborrables; es la del 1 al 2 de Agosto, la que marcará el VII Centenario del descenso de la Virgen a la Ciudad de Barcelona para aparecerse a San Pedro Nolasco, San Raimundo de Peñafort y a D. Jaime el rey inmortal, conquistador de nuestra tierra.

Bien sabéis que esta descensión no fué un simple favor celestial que dispensara, a los ilustres favorecidos, la reina de los cielos al mostrárselas deslumbrante de luz y con espléndido cortejo de ángeles; fué el comienzo de una cruzada brillantissima en que se armaron caballeros del amor y de la libertad los religiosos Mercedarios, que dieron a nuestra religión 1.500 mártires y retornaron a sus patrios hogares 125.000 esclavos y cautivos.

Cuando acaeció este hecho, el más grande de la historia de nuestra raza, nuestros padres no habían tomado aun posesión de esta i la dorada; en su mayoría pertenecían al Condado de Barcelona y al Reino de Aragón que fué señalado por la Virgen para ejecutar una misión tan alta y generosa.

Por tanto, fué para ellos una gloria absolutamente propia, y si lo fué para ellos, lo es también para nosotros.

Mallorca por otra parte dió en todos tiempos numerosos hijos a este ejército de cruzados formado por la Virgen; en la galería de los mártires Mercedarios son el honor de nuestra tierra Fr. Odon Mesquida, Gerónimo Antic, Arnaldo Rossinyol, Guillermo Ginard y muchísimos otros que sería prolijo enumerar.

Pero si mucho hemos dado, no es menos lo que hemos recibido. Dos Mercedarios Fr. Guillermo Bas y Fr. Bernardo de Corbera dieron uno de los motivos principales que ocasionaron la Conquista de Mallorca; San Pedro Nolasco, aconsejó e intervino

con San Serapio en la misma conquista; ascienden a 8.000 los hermanos nuestros que, en diferentes redenciones, libraron del cautiverio moro. Por esto San Pedro Nolasco fué declarado uno de los patronos de la Ciudad y la devoción a la Virgen de la Merced fué y sigue siendo una de las más arraigadas y populares de la Isla.

Mallorquines: ha llegado la hora de avisar estos antiguos sentimientos de noble orgullo y de viva gratitud ante el recuerdo histórico que agita este XII Centenario. El celebrarlo pomposamente, con solemnes actos religiosos y patrióticos es un acto que nos honra y nos obliga: sepamos cumplir con nuestra historia y con nuestro deber.

Serán precisos algunos sacrificios, más que nunca difíciles por parte de todos, sacrificios pecuniarios y sacrificios personales; pero el acto ideal que los inspira nos los hará llevaderos y fáciles. A promoverlos y encauzarlos se dirige la Junta General, lo mismo que las Juntas y comisiones particulares que se celebren bajo la suprema dirección del Ilm. y Rydmo. Sr. D. Rigoberto Doménech, Obispo de Mallorca.—Sepamos cumplir con nuestra historia y con nuestro deber, siempre, bajo el lema:

Por la Virgen de la Merced y por Mallorca.

El MUSEO DE "Raxa,"

El Museo de «Raxa» acabó de ser adquirido, para evitar de momento su salida de Mallorca; por dos fervientes amantes del Arte y de nuestra isla. A estas horas, el famoso Museo ya habría desaparecido de Mallorca, a no haber habido quien tuviera tanto y loable rasgo. El Museo de «Raxa» se podrá disponer de un plazo de tiempo, más o menos largo, para aportar la cantidad que se necesita para que Mallorca adquiera definitivamente el notable Museo. El Museo de «Raxa» es de momento la pérdida, cabe ahora, es decir, es necesario, indispensable, que, cuanto antes la Diputación, el Ayuntamiento, las entidades y los particulares traduzcan en actos su deseo de que el Museo quede para siempre aquí, esto es, que digan cómo y en cuánto están dispuestos a contribuir a su adquisición, sin perjuicio de gestionar la ayuda económica del Estado.

Del esfuerzo de todos depende la suerte del valioso Museo. Si verdaderamente se quiere que éste sea de Mallorca, los actos han de acompañar ya demostrar el deseo. Hay que esperar que así ocurrirá. Sería una verdadera lástima que resultara baldío el esfuerzo de esos dos amantes de lo nuestro que han evitado de momento la pérdida del codiciado Museo: perdida que sobrevendría inexorablemente (los actuales propietarios no podrían de seguro darse el lujo de conservar el tesoro artístico momentáneamente adquirido) si el esfuerzo de nuestras Corporaciones y el de los particulares no acudieran, a tiempo, a evitar el mal.—De «Correo de Mallorca».

Noves d'Inca

MISSA NOVA

La tercera festa de Pasco cantà sa primera missa el novell Sacerdot Mossèn Jaume Sampol Antic, a la nostra Església parroquial.

Des de la senyorial casa de sa Família el nou Prevere es dirigí an el temple acompanyat de sos pares i parents, del Clero parroquial, el Bal·le amb l'Ajuntament, molt de personal de la Cúria, el Coronell amb molts d'oficials i casi se pot dir amb totes les personnes visibles d'Inca.

El nou Missacantant fosc assistit en la celebració per Mn. Miquel Llinàs, Econòm, i Mn. Antoni Truyol, Secretari d'Estudis del Seminari, actuant en calitat de ministres Mn. Arnau Ramis, Director espiritual del Seminari i Mn. Andreu Caimari, professor també del Seminari.

A l'ofertori ocupà la càtedra de l'Esperit Sant el M. I. Mossen Juan Quetglas, Canonge Litúrgic.

A grans cors es cantà la missa del Mestre Ravanel·lo i un magestuós *Bona Pastor*.

Acabat el Sacrifici diví tots els fecls puixaren a les grades del presbiteri aplegar les mans al novell sacerdot mentres es cantava el *Tedeum* en acció de gràcies.

Després de la funció religiosa a Ca'n Sampol es servi un esplèndit refresc als convidats, que felicitaven a Mossen Jaume i a sos distingits pares per aquella alegria.

Mes tard, a les dues del cap-vespre, la família obsequià a sos nombrosos amics amb un confortable dinar. Prengueren lloc a quatre taules. A la presidència hi verem, a més del sacerdot festetjat i sos pares, el Bal·le D. Bernat Alzina, el Coronell D. Rafael Romero, l'Econom Mn. Miquel Llinàs, dos superiors del Seminari: Mn. Ramis i Mn. Truyol, la senyora Ayi materna D.ª Maria A. Amengual, el seu oncle D. Salvador Antic, President de la Caja Rural de Binissalem, D. Pere J. Serra, Secretari Judicial, D. Jaume Vidal, Notari, D. Sebastià Amengual, Meige, i altres que no conequerem.

En totes les taules hi havia membres de la família de la casa. El menú, l'orde, el servici i el tracte, tot fosc digne de la família Sampol.

A una de les dependències de la casa estaven esposats els regals que havien fets a Mossen Sampol, essent-nos impossible enumerar-los.

Hi verem preciosos calis de gran valor material y artístic, casulles de tots els colors litúrgics, camis, singols, llibres i molts d'altres objectes religiosos. Un calis i una casulla blanca a més de son valor material i artístic en tenen un altre de arqueològic per ésser antiguíssim i conservar-se en un estat flamant.

Mossen Jaume Sampol ès un jovencell de fonda vocació eclesiàstica, molt il·lustrat i d'un caràcter afable i modest. Els seus su-

periors l'han destinat a la labor del seminari pels seus drets recomenables.

Nosaltres li repetim la més coral enhorabona per haver arribat a la dignitat del sacerdot catòlic, desitjant-li abundància de fruita madura i de messes granades en el seu ministeri espiritual.

Aquesta enhorabona la feim estensiva a sos distingits pares, germans i germanes que tant íntima satisfacció han tenguda.

Com per les festes de Nadal la secció menoreta de la Congregació Mariana ha tengut un èxit en la funció dramàtica que donà la segona festa de Pasco.

San Tarcisio fosc interpretat admirablement pels petits artistes. Alguns se identificaren tant en lo seu paper que tren la mort del protagonista arribaren a plorat de veres.

Mestre Olaguer fosc una nota forta, interpretada per un nin que sentia tota l'idea patriòtica de l'autor del monòleg, D'Angel Guimerà.

Almas en pena ès una sarsueleta que agrada ferm amb els seus cants i agudeses. Molt bé per la secció dels petits congregants.

El Jutge suplent de primera instància de Inca, D. Miquel Pujades, amb les solemnitats que són de llei, obrí un testament autografi fet per un individu de Sansellas que havia fet una grossa fortuna per les Amèriques.

Entre altres llegats particulars de importància deixà per beneficiència les següents cantitats:

25.000 pessetes per un hospital a Sansellas.

25.000 per repartir als pobres de Sansellas.

12.500 pel Convent de les Monges de Sansellas.

12.500 per obres a la Parròquia de Sansellas.

5.000 per obra pia.

Vet-aquí un bon patriota que ha pensat en lo seu poble.

La Direcció general de la Guàrdia Civil ha disposat que la cabecera de la Companyia que estava a Inca, sia trasladada a Ciutat, i que el cap de línia, que residia a Santa Maria, sia destinat a Inca.

Essent així, mos resulta que d'aquí en davant les forces de la Guàrdia Civil d'aquest lloc seràn mandades per un finent en lloc d'un capità.

Demà, dia 7 d'Abrial, al Oratori de Santa Magdalena es farà la festa del Pa'n-caritat.

El matí hi haurà festa religiosa i per la tarda corregudes i ball a l'estil del pais.

Una partida de socis de la sociedad La Constància, estan posant en fondo una cuota setmanal amb el fi d'organizar una cursa de vadells de caràcter benèfic, que tendrà lloc per les festes de Sincogema.

A una felicitació que adressà en nom dels mauristes d'Inca D. Jaume Vidal al President de Ministres ha merescut la següent confessació:

Madrid 26 Marzo 1918.—Sr. D. Jaime Vidal.—Centro Maurista de Inca.

Muy distinguido Sr. mio y amigo: Mucho agradezco a los amigos en cuyo nombre habla, su mensaje de felicitación. Con el concurso de los buenos españoles el Gobierno espera dar cima a la labor que ha asumido.

Mucho estimo la adhesión que me reiteran y quedo de Vds. affmo. amigo q.e. s. m.—A. Maura.

El President del Comitè dels Exploradors d'Inca, mos diu, que donem compte que ha rebuda la carta que aquests l'hi han enviat dies enrera, i que està molt conforme en l'esperit de la mateixa i en la necessitat de la reorganització que dessitgen.

Preus de nostre Mercat

Bessó	pesquet	da	63'00	els quinta
Blat	seg	da	25'00	la cortere
Xexa	cuart	da	26'50	id.
Sivada	da	15'00	id.	
Id. forastera	da	00'00	id.	
Ordi	da	17'50	id.	
id. foraster	da	00'00	id.	
Faves pera cuinar	da	30'00	id.	
id. per bestiá	da	26'00	id.	
Blat de les Indies	da	32'00	id.	
Monjetes de confit	da	50'00	id.	
Id. B'anques	da	45'00	id.	
Siurons	da	34'00	id.	
Fasols	da	00'00	id.	
Garroves	da	9'00	el quintá	

Ajuntament

SESSIÓ DEL 4 D'ABRIL

Es celebra baix la presidència del Bal·le Sr. Alzina i amb la assistència dels senyors Cortés, Fiol, Martorell, Gelabert, Reus, Rubert, Truyol, Noguera, Ferrer, (D. Pere) Morey, Ferrer (D. Rafael), Payeras, i Amengual.

Aprovada l'acta el Secretari dona lectura dels jornals pagats per compostures de camins.

També dóna compte de les entrades i sortides a la caixa del Municipi durant el primer trimestre de l'any que som.

Es mostren els plans de la cortera en projecte, pressupostats per l'arquitecte Sr. Aleixar en 39.972 pessetes.

El Sr. Gelabert demana que els plans passin a l'estudi de la comissió d'Obres i el pressupost a la comissió de Hacienda, estant conforme amb això el Consistori.

Diu el Sr. Gelabert que està enterat que la Companyia del Ferrocarril té en projecte fer dessapareixer de la caseta vella i els comuns del carrer qui va de l'Estació a la carretera i tapar aquell bocí de carrer amb un mur, i proposa a l'Ajuntament que, el Sr. Bal·le, per via oficiosa i persuasiva de-

